| | | |
|---|---|---|
| **نام و نام خانوادگی :**<br>**نام پدر :**<br>**پایه: دوازدهم متوسطه دوم**<br>**نام دبیر: یاراحمدزهی** | جمهوری اسلامی ایران<br>اداره کل آموزش و پرورش استان سیستان و بلوچستان<br>**اداره آموزش و پرورش ناحیه ۱ زاهدان**<br>**دبیرستان نمونه حضرت مهدی (عج )** | **نام درس : علوم و فنون ادبی**<br>**سال تحصیلی**405-404<br>**تاریخ امتحان :** 1404/10/20<br>**مدت امتحان : ۹۰ دقیقه ، تعداد سوالات۲۵** |

| ردیف | سوالات | بارم |
|---|---|---|
| | **(تاریخ ادبیات ۲نمره)** | |
| ۱ | متن زیر شرح حال کدام شاعر است.<br>«شاعر وطنی و از موسیقی‌دانان بزرگ عهد مشروطیت بود. عرصهٔ هنر وی تصنیف‌ها و ترانه‌های میهنی‌ای بود.» ..... | ۰/۲۵ |
| ۲ | از عوامل موثر در رشد و آگاهی و تحول اندیشه ایرانیان در سال‌های قبل از مشروطه می‌توان .....نام برد؟<br>الف) فن ترجمه ب) تحقیقات ادبی | ۰/۲۵ |
| ۳ | درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص کنید.<br>الف) مجلهٔ «بهار» به وسیلهٔ میرزا یوسف خان اعتصامی آشتیانی منتشر شد .....<br>ب) گلش صبا به تقلید از مسعود سعد نوشته شد ..... | ۰/۵ |
| ۴ | جاهای خالی را با واژهای مناسب پر کنید.<br>الف) اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایش نامهٔ فارسی پرداخت ..... بود.<br>ب) ملک الشعرای بهار با زبان ..... و در سبک خراسانی شعر می‌سرود. | ۰/۵ |
| ۵ | هدف انجمن ادبی خاقان چه بود؟ | ۰/۵ |
| | **(سبک شناسی ۲ نمره)** | |
| ۶ | مفهوم آزادی در شعر دورهٔ بیداری مترادف با مفهوم ..... غربی است. | ۰/۲۵ |
| ۷ | گروهی از شاعران عصر بیداری که به زبان کوچه و بازار شعر می‌گفتند در چه قالب‌های شعری رغبت بیشتری داشتند؟ | ۰/۲۵ |
| ۸ | دو تن از شاعران عصر بیداری که به دفاع از کارگران و ضعیفان توجه داشتند، را بنویسید. | ۰/۵ |
| ۹ | هر یک از موارد زیر، مربوط به کدام یک از قلمروهای سه گانهٔ نثر دورهٔ بیداری (مشروطه) است.<br>الف) کاربرد راوی سوم شخص در صحنه‌های داستان ب) استفاده کمتر از ترکیب‌های عربی ناآشنا | ۰/۵ |

www-kanoon-ir

| | | |
|---|---|---|
| ۱۰ | واژه‌های درست را از داخل کانک انتخاب کنید.<br>الف) نثر فارسی بعد از قائم مقام به سمت ( سادگی – پیچیدگی ) پیش رفت.<br>ب) از جمله موضوعاتی که در کنار تعلیم و تربیت نوین و همگانی مورد توجه نویسندگان عصر مشروطه قرار گرفت ( دشمنی با استبداد – حقوق مدنی زنان ) است. | ۰/۵ |
| | **(موسیقی شعر ۶ نمره)** | |
| ۱۱ | مصوت بلند **(و)** در کدام یک از گزینه‌های زیر در صورت اضافه شدن ممکن است کوتاه شود.<br>الف) رو ب) مو ج) سو د) بو | ۰/۲۵ |
| ۱۲ | در کدام یک از واژگان بیت زیر مصوت بلند **(ی)** همواره کوتاه است.<br>پرواز در هوای خیال تو دیدنی است حرفی بزن که موج صدایت شنیدنی است | ۰/۲۵ |
| ۱۳ | تقطیع مثال‌های زیر، به صورتی که بین کمانک تقطیع شده است، با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد.<br>الف) شب و روز ( u--u) ب) جادویی (-u-) | ۰/۵ |
| ۱۴ | واژهٔ «دل انگیز» را یک بار با حذف همزه و بار دیگر بدون حذف همزه تقطیع هجایی کنید.<br>با حذف همزه ..... بدون حذف همزه ..... | ۰/۵ |
| ۱۵ | برای بیت زیر کدام وزن ترجیح دارد؟ چرا؟<br>تا کی به تمنّای وصال تو یگانه اشکم شود از هر مژه چون سیل روانه<br>الف) مستفعل مستفعل مستفعل مستف ب) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن | ۰/۵ |
| ۱۶ | نشانهٔ هجایی بیت زیر را به دو صورت برش بزنید؛ پس از تعیین پایه‌های آوایی، وزن هر یک را بنویسید.<br>لبخند تو خلاصهٔ خوبی هاست لختی بخند خندهٔ گل زیباست | ۲ |
| ۱۷ | پس از تقطیع هجایی، اختیارات زبانی بیت زیر را بنویسید.<br>من و تو غافلیم و ماه و خورشید بر این گردون گردان نیست غافل | ۲ |

www.kanoon.ir

| | | |
|---|---|---|
| | **(زیبایی شناسی ۶ نمره)** | |
| ۱۸ | آرایهٔ مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید.<br>نه خدا توانمش خواند، نه بشر توانمش گفت  متحیّرم چه نامم، شه ملک لا فتی را ( تضمین – تلمیح ) | ۰/۵ |
| ۱۹ | در بیت « آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی  دست خود ز جان شستم از برای آزادی » کدام آرایهٔ ادبی وجود دارد.<br>الف) تضاد  ب) مراعات نظیر  ج) تضمین  د) تشبیه | ۰/۵ |
| ۲۰ | در بیت زیر کدام آرایه‌ها به کار رفته است.<br>حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی  «من از آن روز که در بند توام، آزادم»<br>الف) تلمیح، تضمین  ب) لف و نشر، تضمین  ج) متناقض نم ، تضمین  د) متناقض نما، تلمیح | ۰/۵ |
| ۲۱ | دربارهٔ تلمیح به کار رفته در مصراع اول، بیت زیر توضیح دهید.<br>گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ  نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا | ۰/۵ |
| ۲۲ | لف و نشرها را در نمونه‌های زیر بیابید و نوع آن‌ها را بررسی کنید<br>الف) فرو رفت و بر رفت روز نبرد  به ماهی نم خون و بر ماه گرد<br>لف۱.....  لف۲.....  نشر۱.....  نشر۲.....  نوع.....<br><br>ب) اگر از خلق ملامت و گر ز کرده ندامت  کشیدم، از تو کشیدم، شنیدم، از تو شنیدم<br>لف۱.....  لف۲.....  نشر۱.....  نشر۲.....  نوع..... | ۲ |
| ۲۳ | در ابیات زیر آرایه‌های ( تضاد، متناقض نما، تلمیح، تضمین ) را مشخص کنید.<br>الف) کی شود این روان من ساکن  این چنین ساکن روان که منم  .....<br>ب) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم  کز نسیمش «بوی جوی مولیان آید همی» .....<br>ج) حرفی است این که خضر به آب بقا رسید  زین چرخ دل سیه، دم آبی ندید کس  .....<br>د) گر ندیدی قبض و بسط عشق را در یک بساط  گریهٔ مینا نگر خندیدن ساغر ببین  ..... | ۲ |
| | **(نقد و تحلیل نظم و نثر ۴ نمره)** | |
| ۲۴ | شعر زیر را در دو سطح ادبی و فکری بررسی کنید.( از هر سطح دو مورد )<br>از ملک ادب حکم گزاران همه رفتند  شو بار سفر بند که یاران هه رفتند<br>آن گرد شتابنده که در دامن صحراست  گوید چه نشینی که سواران همه رفتند<br>داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو  کز باغ جهان لاله عذاران همه رفتند<br>افسوس که افسانه سرایان همه خفتند  اندوه که اندوه گساران همه رفتند<br>یک مرغ گرفتار در این گلشن ویران  تنها به قفس ماند، هزاران همه رفتند<br>خون بار بهار از مژه در فرقت احباب  کز پیش تو چون ابر بهاران همه رفتند  بهار | ۲ |

www-kanoon-ir

| | | |
|---|---|---|
| ۲۵ | متن زیر از کتاب «چرند و چرند » دهخدا انتخاب شده است، با توجه به متن به سوالات پاسخ دهید<br>« به من چه که وکلای بلد را برای فرط بصیرت در اعمال شهر خودشان می‌خوانند محض تاسیس انجمن ایالتی مراجعت بدهند. به من چه که نصر الدوله پسر قوام در محضر بزرگان طهران رجز می‌خواندند: « منم خورندهٔ خون مسلمین» ... به من چه که بعد از گفتن این حرفها بزرگان طهران هورا می‌کشند و زنده باد قوام می‌گویند.»<br>الف) دو ویژگی زبانی متن بالا را بنویسید.<br><br>ب) این متن چه قالبی دارد؟ و با چه موضوعی نوشته شده است؟ | ۲ |
| | | |

www-kanoon-ir

| | | | |
|---|---|---|---|
| نمره با عدد : | نام و نام خانوادگی دبیر: | | جمع بارم |
| نمره با حروف : | تاریخ / ۱۰ / ۱۴۰۲ | امضاء | |